

MUZEJ PRIGORJA

ANTUN MATEŠ

POETSKE SUPTILNOSTI GRADA

GALERIJA KURIJA

Miramarski podvožnjak, 1985., akvarel, 50 × 60 cm

Naslovnica: Tramvaj, 2023., akvatinta, 27 × 37 cm

POETSKE SUPTILNOSTI GRADA

Svijet obojiti u smeđe, vedute, pejzaže pa i portrete, slikarski je ideal Antuna Mateša. Izabrao je boju koja sabire čiste (atraktivne u samostalnom izdanju) kolorističke datosti, dovedene do nove vrijednosti bazirane na zajedništvu. A smeđega u prirodi u različitim nijansama (do žutog) ima mnogo, od izoranih njiva, pjeskovitog tla, jesenskog lišća ili zgodnog detalja, kapucinskog, a djelomično i franjevačkih habita. Matešu se u odricanju od raskoši palete, odabranim kromatskim asketizmom otvorio prostor osluškivanja slojeva posvojene boje, mogućnosti vidljivih na prvu, ali i onih prikriivenih tonova uočenih produbljivanjem skale i osjećajem za gradaciju boje. Od naznačene prisutnosti do pune zasićenosti orkestracijom dionica pri čemu silnice svjetla imaju ulogu dirigenta svjetlu koje diše na slikama. A Mateš svojom visokom likovnom i inom kulturom itekako znade sačuvati cjelovitost prikaza, tragove krokijevske neposrednosti i prizvuk note racionalnog u laganoj vibrantnosti scene, u kompozicijama reda, u zbilji uzdignutih dragih motiva poetičnih stanja.

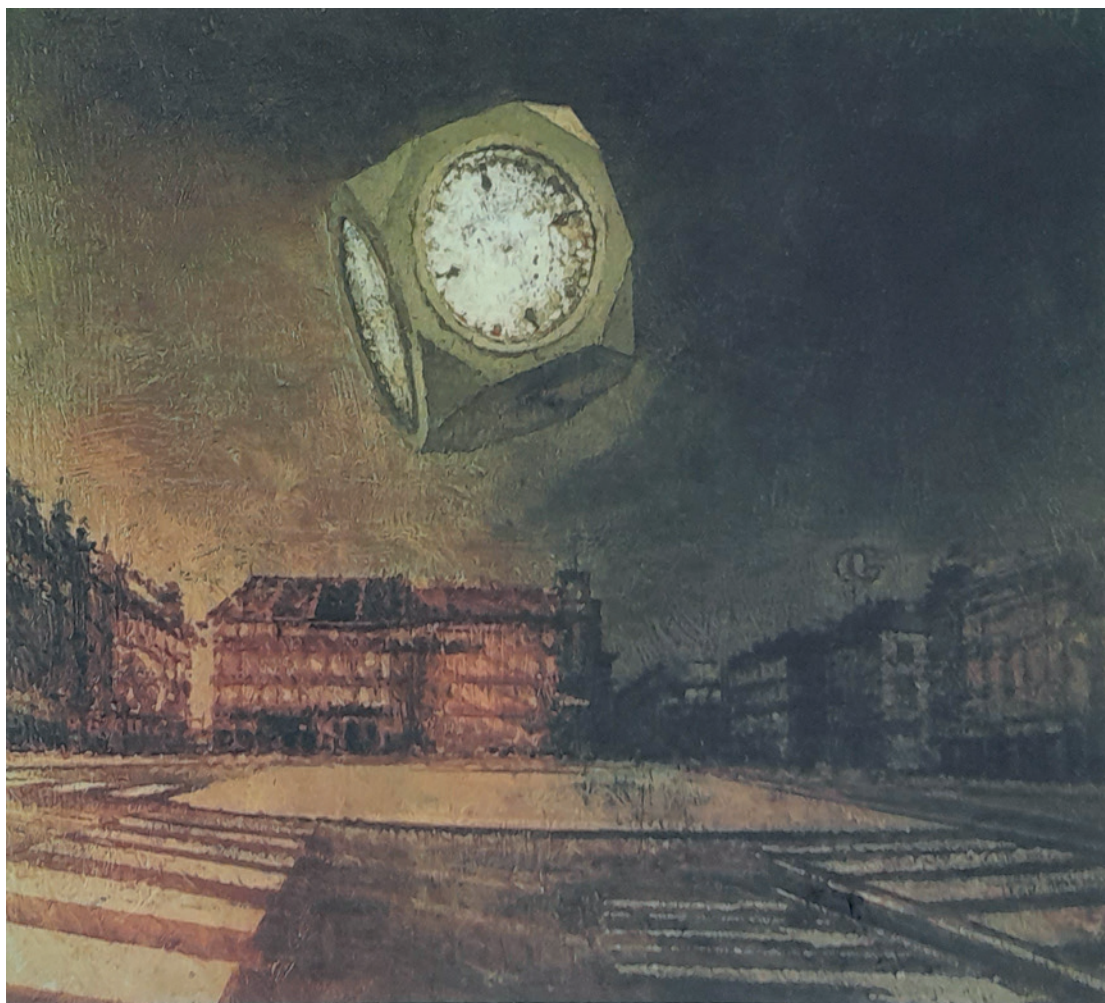
Matko Peić sjajno je opisao karakter Mateševe umjetnosti koja "živi od jednog lijepog paradoksa: nameće se gledaocu nenametljivošću". Jednostavnosti izgleda opisanog, ali i slutnje naličja vidom sadržajnih asocijacija, s poveznicom ljepotom, stvarnog i imaginarnog. Različitim tehnikama Mateš je interpretirao vedute, s akcentima na spomeničkom, ambijentalnim cjelinama ili kutcima i zakutcima ponuđenih njegovom talentu i zanosu. Akvarel prevladava kao tehnika, koju je Darko Schneider lijepo definirao kao "emociju i boju s malo vode", a Zagreb kao motiv. Mateš prenosi slikovitost grada jasnom idejom, marnošću izvedbe i sigurnosti u realizaciji s uključenom nepredvidljivošću igre u zbilji tišine trenutka zaustavljenog u trajanju, konstante u šarmu Mateševe umjetnosti.

Niz je odličnih hrvatskih slikara dojmljivim slikama prikazao posebnosti Zagreba. U tom društvu bez sumnje je i Antun Mateš, ponudivši nam u blagdanskom ozračju i kazališni trg sa svojim orijentirima, Dolac, gornjogradsku crkvu sv. Katarine, Kamenita vrata, spomenik kralju Tomislavu, banu Jelačiću, Zrinjevac, Maksimir, staro Trnje, Željezničku koloniju, Zapruđe, Sokolsku, Preradovićeve ulicu... adrese divnog dijaloga umjetnika i povijesti. Ali postoji mini ciklus u akvarelu i akvatinti – zagrebački tramvaj broj 11 koji u frontalnosti izgleda izranja iz maglovitog prostora. Reklo bi se običan prizor iščekivanja i dolaska. No doveden je začudnošću ugođaja na prag metafizičkog. Zagreb je obavijen prisnošću, koja postoji i u prikazima veduta drugačijeg zemljopisa, no u rodnom gradu je intimnija, diskretnošću flerta obogaćena poznavanjem toplog zagrebačkog gnijezda. U govornosti bez galame, sklada bez paradnosti, s tanahnim nitima "kontrolirane" sentimentalnosti. U manjim pomacima srodnog u znanim vizurama svečanog identiteta grada Mateš daje pečat svoje umjetničke autentičnosti.

S razumijevanjem, kako je poštivanje klasične estetike razložno uključeno u likovnu suvremenost i to ne tek kao prepjev, već objektivna širina i dubina za tvorbu vlastitog stila, Mateš i postupnim tkanjem oblika i većom ili manjom gestualnošću, odnjegovanim potezom ili dinamičnim mrljama gradi tkivo slika zanimljivih rasporeda, odnosa arhitekture i okolnog prostora, čitkosti zdanja i sfumarnosti jedinstva ambijentalnog okvira. Mateš često u scenama izrazite horizontalnosti gornju i donju partiju slike povezuje (razdvaja) istom bojom nejednako intenziteta, čime i znanom urbanitetu daje novu dimenziju. S uravnoteženošću detalja i ukupnosti scene, s mijenjanjem rakursa motiva baštinjenih u hodu vremena Matešu su bliski svjetlosni kontrasti, promatrani i preobraženi u ranijim jutarnjim i večernjim satima, svjetla oštih rezova, izduženih sjena, zbivanja krajnosti, nastajanja i nestajanja. Što ne isključuje belkantističku blagost strujanja i mekoću oblika, znaka meditativnosti u slikarskom činu, ljepote kao nužne sastavnice života, od koje Mateš polazi i neprekidno joj se s radošću vraća.

Antun Mateš nemirne je umjetničke naravi pa ga uz vedute, kao dominante opusa, privlači motiv portreta, i sa stranom fizičke sličnosti, a još više otkrivanja psihološke složenosti osoba iz životne svakodnevnice, ali i onih udaljenih desetljećima, pa i stoljećima. Na potki uvjerljive realističke vještine Mateš varira i raspoloženja istoga lica (s izvjesnom karikaturalnošću) ili zadire dublje u prošlost prikazom velikana Crkve. Ako se koji puta Matešu "omakla" i neka druga boja osim velikih raspona smeđeg, uvijek može reći, to se događalo i Rembrandtu.

Stanko Špoljarić

Dobri duh Zagreba, 1986., akvatinta, 38 × 46 cm

Zagreb zimi kod uspinjače, 1981., ulje na platnu, 50 × 100 cm

Željeznička kolonija, 1992., akvatinta, 9 × 29 cm

Maksimir, 2023., akvatinta, 21,5 × 50 cm

Trg kralja Tomislava, akvatinta, 21,5 × 50 cm

Zrinjevac, 1993., akvatinta, 16,5 × 36 cm

Zdenac života, 2023., akvatinta, 21,5 × 50 cm

Zagrebačka lady Godiva XXI. stoljeća, 1986., ulje na platnu, 150 × 130 cm

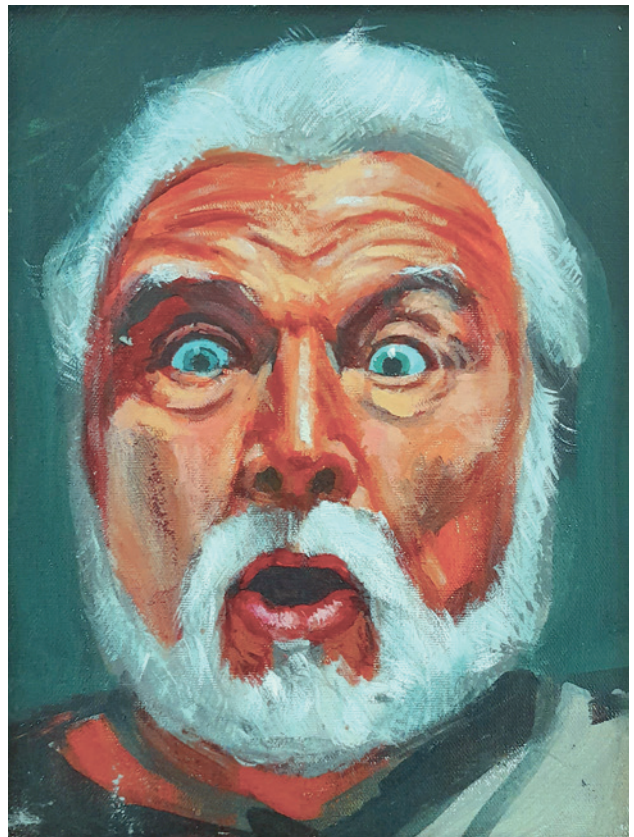
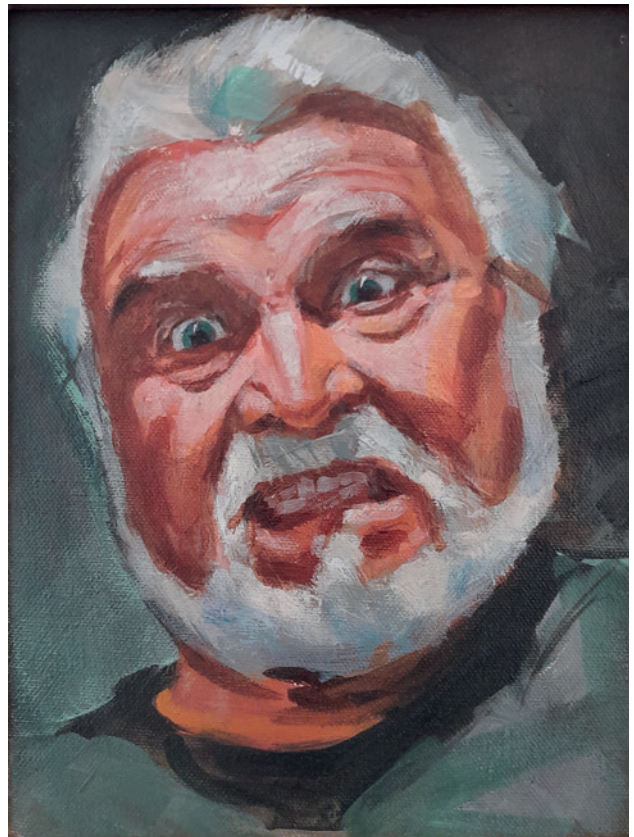

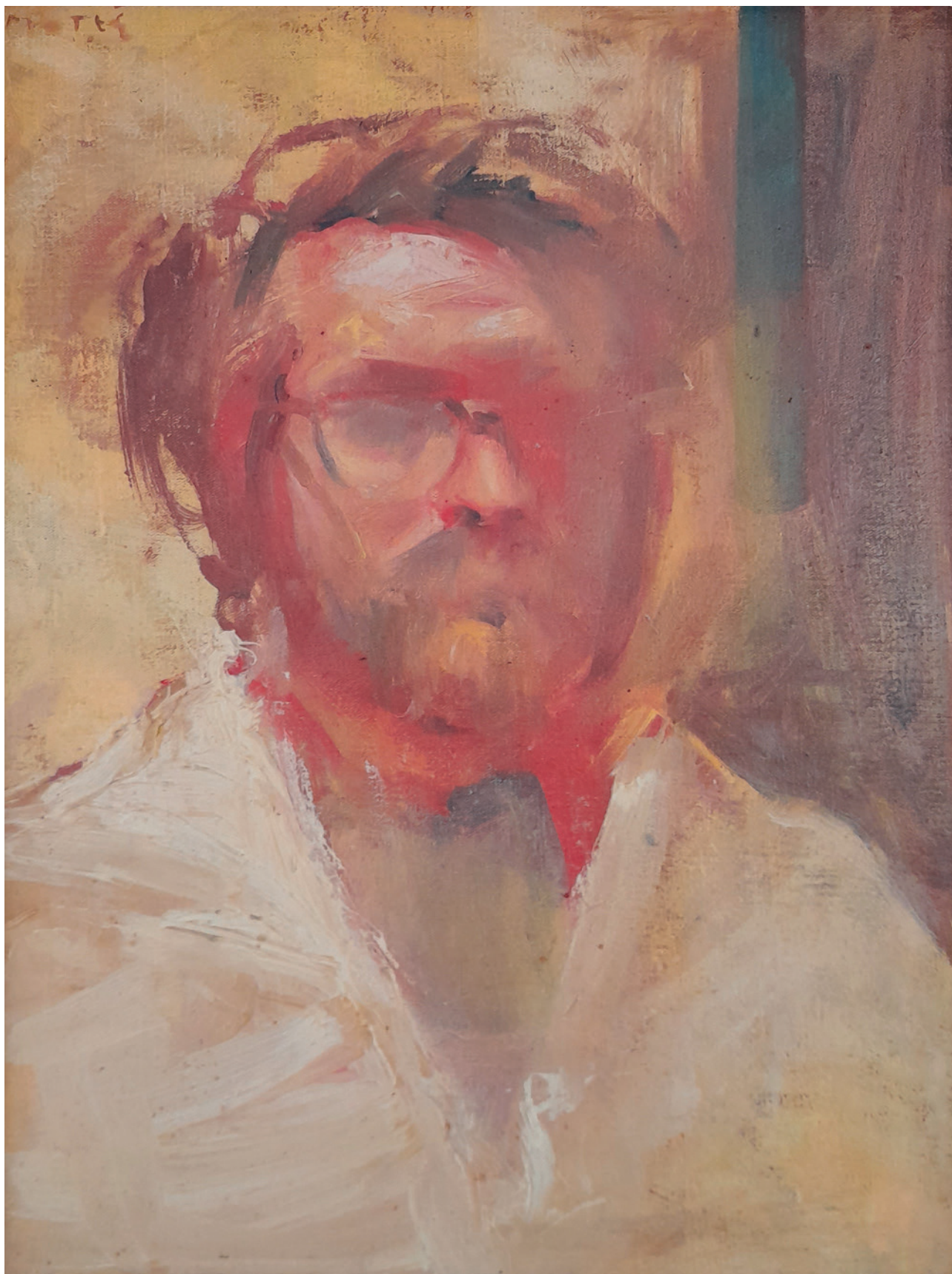
Ikar, 1987., ulje na platnu, 130 × 150 cm

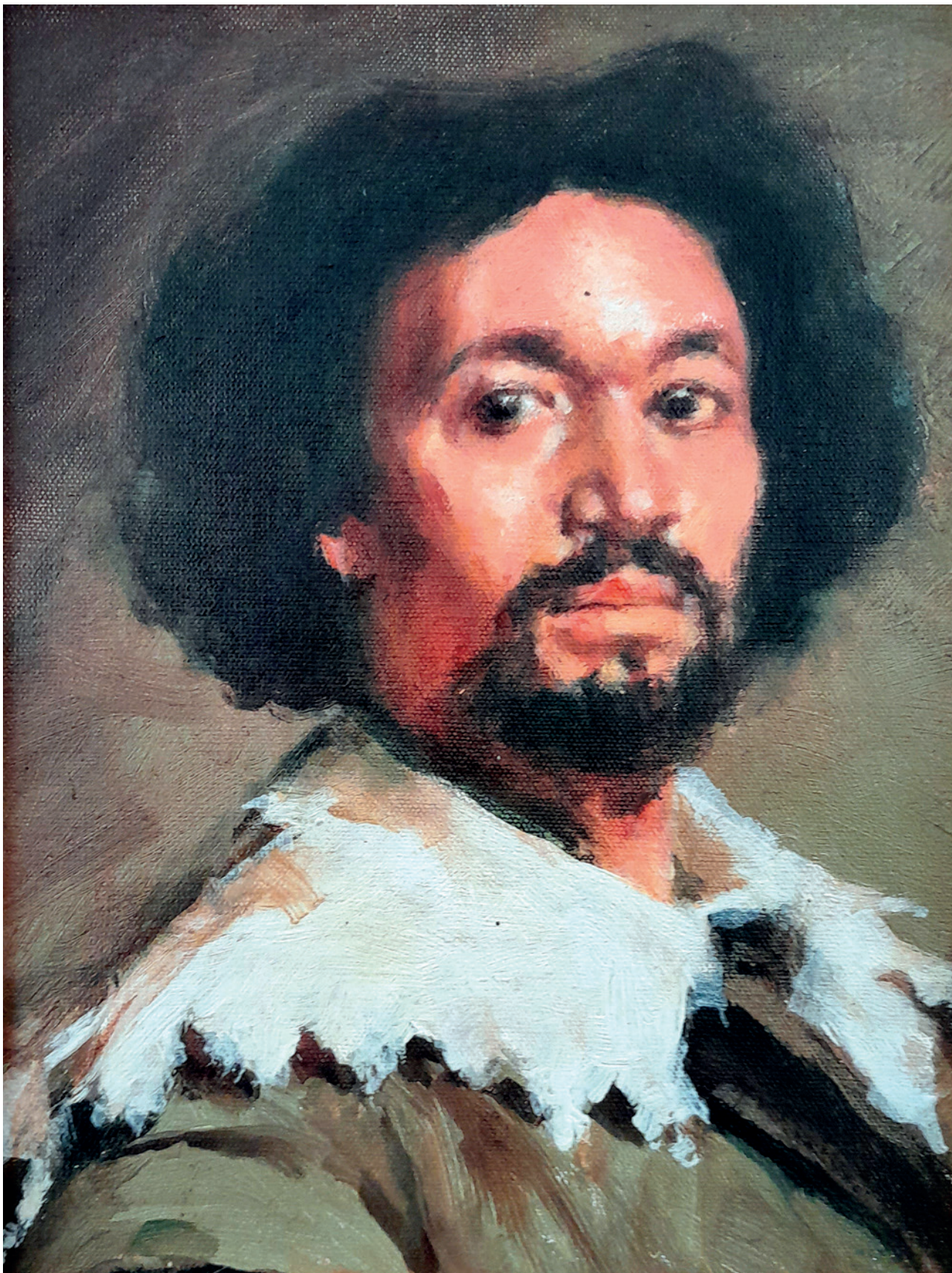
Autoportret, 1968., ulje na platnu, 31 x 25 cm

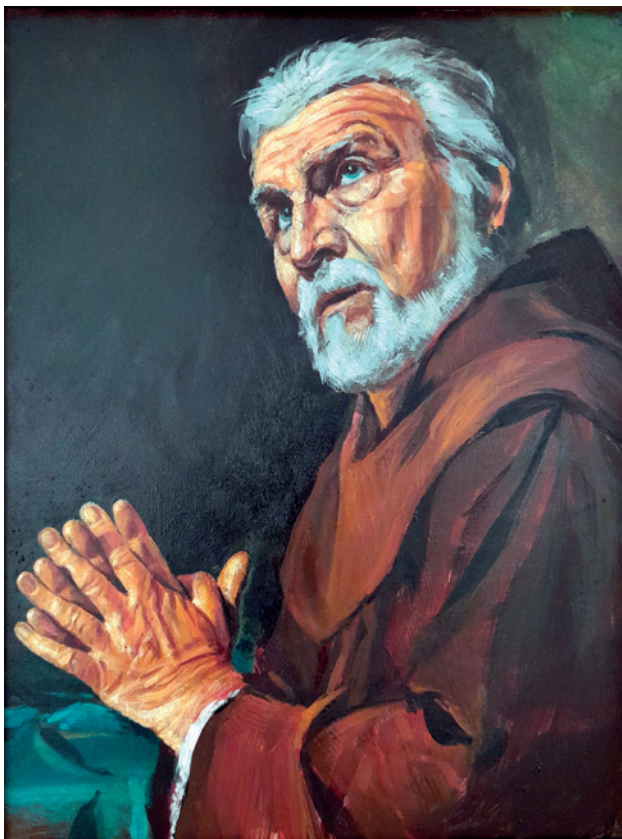
Autor traži 6 lica, 2020., ulje na platnu, 24 × 18 cm

Autoportret, 1970., ulje na platnu, 46,5 × 31,5 cm

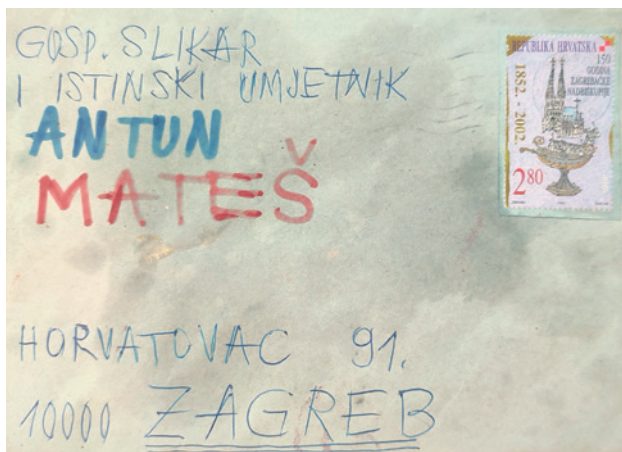
Studija po Velasquezu, 2020., ulje na platnu, 24 × 18 cm

Iskušnje Antuna Mateša Padovanskog, 2020.
ulje na platnu, 50 × 40 cm

Antun Mateš (Zagreb, 23. studenoga 1945.), hrvatski slikar, grafičar, putopisac i hrvač.

Diplomirao je slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1969. u klasi Miljenka Stančića. Prvu samostalnu izložbu imao je već 1970. u Bjelovaru u suradnji s velikim hrvatskim pjesnikom Željkom Sabolom. Kao slikar sudjelovao je na skupnim izložbama, uglavnom na početku karijere, stotinjak puta. Dosad je samostalno izlagao pedesetdva puta. Osim u Zagrebu, Hrvatskoj i Europi, izlagao je po cijelom svijetu — od Amerike, Azije, Indije, Australije, Argentine itd. (Toronto, New York, Los Angeles, Mainz, München, Frankfurt, Sydney, Adelaide, Melbourne, Portland, Swan Hill, Mildura, New Delhi, Buenos Aires i drugdje). Pozvani suradnici na grafičkim mapama bili su najznačajniji hrvatski književnici: akademik Dragutin Tadijanović, akademik Matko Peić, akademik Josip Bratulić, Goran Tribuson i Igor Zidić. Od 1987. godine bio je profesor i voditelj Grafičkog odjela na Školi primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu do 1997., od kada djeluje kao profesionalni slikar. Književnik Goran Tribuson autor je teksta monografije "Mateš — slike i sjećanja" izašle uoči velike monografske izložbe u Muzejskom centru Klovičevi dvori. Pobijedio je svojim radovima na najvećem svjetskom sajmu knjiga i tiskovina u Frankfurtu 1996. u konkurenciji kalendara s reprodukcijama Warhola, Moneta, Matissea, Picassa i ostalih najvećih imena XX. stoljeća. Isti uspjeh ponovio je 1999. u Stuttgartu, gdje je pobijedio izlagače iz SAD-a, Velike Britanije, Japana, Nizozemske, Italije i sve ostale. Djela mu se nalaze u mnogobrojnim privatnim kolekcijama, galerijama i muzejima po cijelom svijetu te u Modernoj galeriji, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Kabinetu grafike HAZU i Muzeju grada Zagreba. Objavio je više grafičkih mapa, a među njima i mapu U Zagrebu rođen, Šezdesete u Zagrebu i dr. Napisao je i dvije putopisno-povijesne knjige o životu s obala rijeka — „Zaneseni ribar“ — koje su uvrštene u muzej Kuće slavnih – IGFA Hall of Fame u Floridi. U Zanesenom ribaru obradio je hrvatska imena pastrva, hrvatskih endemskih riba krškoga područja, otimanje hrvatskih imena, način na koji je Glavatica postala Mladicom, korijene rječnika Ivana Belostenca, probleme s identitetom starohrvatske crkvice sv. Spasa na izvoru Cetine, kako je izvor Glavaš preimenovan u Vrelo četnik, analogiju s recentnom pojavom Sv. Save i Vuka Karadžića u Plaškom, prvi europski ekološki pokret u Zagrebu 1890., strateške zaštite voda i o zaštiti hrvatskih endema. Bio je istaknuti športaš hrvač grčko-rimskim načinom zagrebačkih klubova Lika i Prvomajska. Bio je zastupnik u Gradskoj skupštini Grada Zagreba od 2006. do 2009. godine. Dragovoljac je Domovinskog rata.

Pismo nepoznatog Martina, ljubitelja nadrealizma
(6. veljače 2003.)

Štovani genijalni umjetniče!

Sjajni su Vaši akvareli, sjajna su Vaša najnovija ulja, ali mislim da ste najgenijalniji kao NADREALIST! Stoga se nadam da ćete se vratiti nadrealističkom slikarstvu i poletom Vaše superiorne mašte pokazati svim slikarima da niste realistički prepisivač prirode nego superiorni kreator nadrealističkog kreativnog izraza kao vrhunskog slikarstva uopće! Dakle, hrvatska javnost, pa i šire, očekuje Vašu NADREALISTIČKU izložbu! Pokažite nam na vrhunski način Vašu superiornost slikarsku!

S poštovanjem
Vaš poklonik Martin

P. S.

Uzdam se u Vašu superiornu maštu kojom ste kadri nadrealistički se izraziti. Pokažite ovom svijetu da niste samo prepisivač prirode nego da ste i genijalni NADREALIST!

POPIS DJELA

NADREALIZAM

1. DDZ - 1. a Irealni portret, 1972., ulje na platnu, 68 × 55 cm
2. Zagrebačka lady Godiva XXI. stoljeća, 1986., ulje na platnu, 150 × 130 cm
3. Tour, 1968., ulje na platnu, 31 × 25,5 cm
4. Kolynos i ja, 1970., kombinirana tehnika, 64 × 75 cm
5. Ikar, 1987., ulje na platnu, 130 × 150 cm
6. Adam i Eva, 1970., kombinirana tehnika, 130 × 90 cm
7. Miljenku Stančiću, 1987., gvaš, 55 × 77 cm

KRAJOLICI

1. Miramarski podvožnjak, 2023., akvatinta, 50 × 60 cm
2. Zrinjevac, 1993, akvatinta, 16,5 × 36 cm
3. Trg kralja Tomislava, 2023., akvatinta, 21,5 × 50 cm
4. Zagreb zimi kod uspinjače, 1981., ulje na platnu, 50 × 100 cm
5. Maksimir, 2023., akvatinta, 21,5 × 50 cm
6. Split, 2023., akvatinta, 21,5 × 50 cm

FIGURACIJA

1. Autoportret, 1968., ulje na platnu, 31 × 25 cm
2. Iskušenje Antuna Mateša Padovanskog, 2020., ulje na platnu, 50 × 40 cm
3. Iskušenje svetog Petra, studija po Riberi, 2016., ulje na platnu, 50 × 40 cm
4. Autor traži 6 lica, 2020., ulje na platnu, 24 × 18 cm
5. Studije po Velasquezu, 2020., ulje na platnu, 24 × 18 cm

ANTUN MATEŠ

POETSKE SUPTILNOSTI GRADA

NAKLADNIK: Muzej Prigorja • ZA NAKLADNIKA: Morena Želja Želle • PREGOVOR: Stanko Špoljarić

FOTOGRAFIJE: Tomislav Dilber • LIKOVNO OBLIKOVANJE: Tomislav Mrčić

SLOG I PRIPREMA ZA TISAK: Ovum • TISAK: Graforad • NAKLADA: 150 komada

ISBN 978-953-7820-84-8 (MEKI UVEZ) | ISBN 978-953-7820-85-5 (PDF)

STRUČNA KONCEPCIJA IZLOŽBE: Stanko Špoljarić • LIKOVNI POSTAV: Tomislav Dilber

TEHNIČKI POSTAV IZLOŽBE: Josip Kovačević • 3D VIRTUALNI RAZGLED: Mario Dokša

Sesvete, Trg Dragutina Domjanića 5 • 14. lipnja – 5. srpnja 2024. godine

Izložba je ostvarena sredstvima Gradskog ureda za kulturu i civilno društvo Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske

Miljenku Stančiću, 1987., gvaš, 55 × 77 cm

2024. | 38. SEZONA

TETIANA MASLYK, 12. – 29. ožujka

SANELA ĐURINEC RAIČ, 10. – 27. travnja

ŽELJKO UREMOVIĆ, 9. – 24. svibnja

ANTUN MATEŠ, 14. lipnja – 5. srpnja

DUJE MEDIĆ I MIRAN ŠABIĆ, 17. listopada – 4. studenog

JELENA MARTINOVIĆ I IRENA GAYATRI HORVAT, 7. – 22. studenog

SESVETSKI LIKOVNI UMJETNICI I GOSTI, 12. – 31. prosinca

Galerija Kurija Muzeja Prigorja od 1986. vrlo aktivno sudjeluje na sesvetskoj i zagrebačkoj likovnoj sceni. Do danas je ostvareno tristo tih samostalnih i skupnih izložbi, od „Sesvetskog likovnog kruga“ do Jadranke Fatur, Vere Dajht Kralj, Vinka Fabrisa, Milene Lah, Vinka Fištera, Rudolfa Labaša i mnogih drugih, a kritike i osvrte pisali su naši cijenjeni likovni kritičari i povjesničari umjetnosti poput Matka Peića, Vladimira Bužančića, Oke Ričko, Josipa Škunce, Zdenka Rusa, Nade Križić, Nikole Albanežea ili Milana Bešlića.

Galeriju su priznali HDLU, ULUPUH i HZSU.

VODITELJ PROGRAMA: Tomislav Dilber

SAVJET GALERIJE KURIJA MUZEJA PRIGORJA 2024.: Feđa Gavrilović • David Kelčec • Sanda Stanačev Bajzek • Barbara Vujanović • Tomislav Dilber